

לתגובות והערות: שליח 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֹת: 18:43

יְצִיאַת הַשָּׁבֹת: 19:41

ר"ת: 20:16

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 341 7.4.2018 - כב' ניסן תשע"ח

וְזוֹ הַשְּׁמִיעָה לְהַ' צְדִיקִים וְבוֹאָ בָּנוּ

פְּרָשַׁת - פְּסוּלֵינוּ

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל אֱהֹל מוֹעֵד (ט,כג)

פירש רש"י: למה נכנסו, כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל - היה מצטער ואמר 'יודע אני שכעס הקב"ה עלי, ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל, מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל.

כתב בספר 'ובחרת בחיים': זוהי היתה מעלתו של אהרן, שאינו מאשים אף אחד אלא את עצמו, שהרי משה רבינו, על פי ה', אומר לאהרן 'תקריב את כל הקורבנות והשכינה תרד'. אם כן, אהרן היה צריך לחשוד שמישהו אחר בעם עשה עבירה ולא הוא, אבל צדיקים תמיד חושדים בעצמם שאולי הם לא בסדר.

כששמעו אנשי העיר שהרב הקדוש רבי ברוך טולידנו הגיע אליהם, מיד יצאו לכבודו. התחיל הרב להוכיחם ולדבר על לבם שיפתחו תלמוד תורה, למען הילדים יגדלו כיהודים יראי שמים. אבל האנשים אמרו לרב שקשה להם הדבר, וגם רבים מהם עוד מעט עולים לארץ ישראל, ואם כן בשביל מה לפתוח תלמוד תורה. והנה, לתדהמת כל הנוכחים 'פרץ הרב בבכי ואמר להם: 'אתם לא אשמים, אני אשם. כי הגמ' אומרת שאדם שיש בו יראת שמים - דבריו נשמעים, ואם דבריו אינם נשמעים - כנראה חסרה לו יראת שמים'. וכשמעו הציבור את דבריו, הבינו כמה הם טעו, ביקשו מהרב סליחה וכמובן שהקימו תלמוד תורה.

וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' (י,ב)

יש דין ויש דין. מציאות זו צריכה להיחרט בלבו של כל בר דעת. על כל מעשה שאנחנו עושים, על כל מילה שאנחנו מוציאים מן הפה, יש חשבון מפורט, ושום דבר לא נעלם או נשכח.

הגיעה אלי אשה פלונית, ספר הרב זילברשטיין, וכבר בתחילת דבריה פרצה בבכי נסער, עד שהיה קשה להרגיעה. היא לא היתה מסוגלת להוציא מילה מפה. רק לאחר דקות ארוכות החלה לספר שבמקום עבודתה ישנן חמש נשים, חברותיה לעבודה, שפגעו בה על ימין ועל שמאל. 'גם אם אשב כאן שעה ארוכה, לא אוכל לתאר בפני הרב את כל מעלליהן של אותן נשים כלפי', אמרה האישה, וסיפרה שהעלילו עליה עלילות-שווא, שלא היו ולא נבראו, הציקו לה באופן חמור, הכלימו אותה בפומבי, ועוד ועוד.

התנהגותן המחפירה נמשכה לאורך תקופה ארוכה, ובמשך כל הזמן הזה היו חייה מרים ממות, לא יום ולא לילה. ואני, המשיכה לספר, לא הגבתי כנגדן במאומה! פגעו בי ושתקתי, צחקו ממני ולא החזרתי להן מילה, הכלימוני בפרהסיא ומילאתי את פי במים. רציתי להיות מן הנעלבין ואינן עולבין.

ומה קרה לבסוף? הקדוש ברוך הוא גבה את שלו. כל חמש הנשים שפגעו בי, ספרה האישה בבכי, נתקפו במחלה הקשה רח"ל. אף אחת לא יצאה בלא פגעו!

האישה המשיכה לספר: לאחר שנודע הדבר, שלחו אלי הנשים החולות שלוחים רבים, כדי שאסלח להן על כל מה שעשו לי. אבל, מה אומר ומה אדבר, גם אם אוציא מפי את המילה 'סלחתי', לא יהיה זה בלב שלם, לאחר כל מה שעברתי וסבלתי מהן.

זה מה שקורה כאשר אדם עושה מעשים ללא חשבון! לפעמים נראה לו שהוא חופשי ומשוחרר לעשות כרצונו, ואף אחד לא ישיב לו כגמולו. אבל, כאמור, הקדוש ברוך הוא לא שוכח מאומה. החמור ביותר הוא שלעתים מכניס האדם את עצמו למצב שכבר אין לו תקנה, וגם אם הוא רוצה לחזור בתשובה, ולבקש סליחה על מה שעשה, וגם להוציא ממנו רב כדי לפייס את מי שחטא נגדו, הנפגע פשוט אינו מסוגל לסלוח! לא מסוגל! ולפעמים, הפוגע לא התכוון לפגוע, אלא אמר מה שאמר, ועשה מה שעשה - 'בצחוק'. ברם, אותו זה הצחיק; את חברו - בכלל לא. ולכן, הפתרון הוא לא לפגוע! ואפילו לא בצחוק! כי הצחוק הזה עלול להתהפך לדבר רציני ביותר, והפוגע לא יוכל לצחוק עוד.

כולנו מכירים את התופעות הללו, כולנו מודעים להן, ולמרות זאת מזדמנן לנו להיתקל באנשים הפוגעים בחבריהם, בצחוק או שלא בצחוק. עליהם לדעת שהם עלולים לתת את הדין. בואו ונהיה חכמים לפני מעשה! (ברכי נפשי)

כל מפרסת פרסה... מעלת גרה (יא,ג)

רבנו יצחק עראמה זצ"ל בעל "עקדת יצחק" מצא, שיש בשני סימני טהרה אלו משום מסר לטהרת האדם במידותיו ובמעשיו. שבעלי הפרסה השלמה רומסים ובעלי הצפרנים דורסים, ובפרסה השסועה יש רמו לזהירות מחמס ומגזל. ובהעלאת הגרה יש רמו למדת ההסתפקות, שאינו נוהה אחר אכל נוסף אלא מסתפק במאכלו הקודם.

ולפי דרכו למדנו מה סוד מדת ההסתפקות: שלא די שיהיה שבע, אלא צריך ש"יעלה גרה". ביאורו של דבר, שיסוד רדיפת האדם אחר מאוייו, שאינה יודעת שובעה, יש לו מנה רוצה מאתים, יש לו מאתים רוצה ארבע מאות אינה משום שלא די לו במה שהשיג, אלא משום שזה טבעו, שמסיח הוא דעתו ממה שברשותו וכל מעיניו במה שטרם השיג. כאותו תינוק הנוהה אחר צעצוע, ומשהשיגו מאבד הצעצוע זהרו כעבור זמן קצר וכבר רוצה הוא צעצוע אחר. אבל אלו יודע היה "להעלות גרה", לחשוב על מה שהשיג, ולהודות לבורא על מה שיש לו, לומר תודה על החיים והבריאות, המזון והביגוד, המעון והפרנסה, המשפחה והנחת, הן לא היה מאשר ממנו.

מון החיד"א זצ"ל מצא רמו בסימני טהרה ליחידותו של עם ישראל. פיצול הפרסה רומז לכך שאנו נוחלים שני עולמות, העולם הזה והעולם הבא. והעלאת הגרה ומיחזור המאכל רומז לכך שאנו אוכלים פירות מעשינו הטובים בעולם הזה, אך אין אנו מכלים בכך את שכרנו, אלא הקרן קימת לנו לעולם הבא.

ובעוד החיד"א זצ"ל רומז לשני העולמות, התמקד רבנו יוסף חיים זצ"ל בעולמנו זה: פיצול הפרסה רומז שאנו מחלקים יומנו, חציו לה' בתפלות ושעורי תורה, ברכות ומצוות, וחציו לאכילה ושנה ומלאכה. והעלאת הגרה רומזת שאיננו נלאים מחזרת התפלה, ממטבע הברכות ומעשי המצוות, ומוצאים בהם בכל עת טעם חדש.

אחד מגדולי ישראל בדורות האחרונים היה הגאון מהר"ם שיק זצ"ל. גאון וקדוש, ומעל לכל – מתמיד בלימודו באורח מופלא. אפילו ביושבו לסעודה היה מעין בספר בין מנה למנה, ומלימוד זה לבדו היה מסיים את כל חלקי "עין יעקב" בכל שנה... בשיבתו בביתו, בלכתו בדרך, בשכבו ובקומו – לא פסק פיו מגרסה. אין פלא, שמשנתו היתה סדורה בפיו.

פעם הזדמן לאכסניה אחת עם הגאון בעל ה"כתב סופר" זצ"ל. בקש ה"כתב סופר" לעין בקטע מסים בדברי הטור, ושלח את משמשו אל מהר"ם שיק, לשאול ממנו את הספר. אבל הספר לא היה ברשותו של מהר"ם שיק. מה עשה, שאל איזה קטע נחוץ לו כעת, נטל דף ניר, וכתב כל דברי הטור כלשונם...

עברו שנים, מהר"ם שיק חלה – והתעור. בכה ונאנח: "אי, לו הייתי יודע שאבוא לידי כך, כמה הייתי נזהר ללמוד!"

תמהו תלמידיו ושאלוהו: "וכי כיצד יכול היה ללמד יותר? אלו היה יודע שיבוא לידי כך – כלום היה לומד עשרים וחמש שעות ביממה?!"

נענה ואמר: "אכן, מיום עמדי על דעתי לא הוצאתי רגע אחד לבטלה. אבל לו הייתי יודע שאבוא לידי כך – הייתי ממעט בלימוד דברים חדשים, ומקדיש זמן רב יותר לחזרה!"

וכבר רמז לנו רבנו החיד"א זצ"ל, שתלמיד המתפאר בידיעותיו וממעט לחזור על תלמודו – דומה הוא... לחזיר, שפושט טלפיו להתהדר בסימון הטהרה שבהם, אבל חסר לו סימון הטהרה של "העלאת גרה", חזרה שוב ושוב...

ובגמרא המשילו (ערובין נד:) את הלומד ואינו חוזר לציד שעמל וטרח לצוד צפורים. צד צפור, רץ איתה לסלו והניחה שם, בלי לקשרה... מיהר לצוד את הציפור הבאה, ומצא שהראשונה פרשה כנפים... והיה משתומם בכל פעם מחדש למוצא את הסל ריק... לפי חשבוננו, צריך היה להיות גדוש בציפורים...

"כל הלומד תורה ואינו חוזר עליה, דומה לאדם שזורע ואינו קוצר". ודרשו עליו את הכתוב "כי דבר ה' בזה". וביאר רבנו מהר"ל מפרג זצ"ל (דרך חיים ו-ז) "אין לך בזיון יותר ממי שזורע ומניח אותו לעופות השמים לאכול. כך, מי ששנה ואינו חוזר על תלמודו – הוא מבזה את התורה!". אם רבותינו שכח זיכרונם מבהיל היה חזרו על תלמודם כ"ד פעמים ומ' פעמים (תענית ז), ועד מאה ואחת פעמים (חגיגה ט:). כמה חייבים אנו לחזור על תלמודנו כדי לזכרו! (מעין השבוע)

"אך את זה לא תאכלו" (יא,ד)

בפרשתנו קוראים אנו על המאכלים האסורים עלינו באכילה. בתורת הקבלה נאמר שאין אלו ציוויים שרירותיים, חלילה, אלא מקורם בחביון שורשי הבריאה. כשם שאכילות המצוה – כאכילת מצה בליל הסדר או סעודות השבת – שייכות לצד הקדושה, כך המאכלים האסורים שייכים ל"שלש הקליפות הטמאות".

סיפר הגאון רבי עילואן אבידני זצ"ל מכורדיסטן מעשה שהיה לו עד ראה. מעשה בקצב שחלה ונטה למוות. קרא לרב והתודה לפניו שכל ימיו האכיל נבלות וטרפות, רחמנא לצלן. לא הספיק להתוודות על חטאו עד שנטרפה לו השעה ומת.

חפרו לו קבר ובאו להטמינו בקרקע, והנה בור הקבר מלא עכברים מתרוצצים. נסוגו אחור
 בבעתה וחפרו קבר אחר. באו לשימו בו, והנה גם הוא מלא עכברים...
 הורה הרב, מספר הסיפור, לחופר לו קבר שלישי. הביאו את הגופה, והנה עשרות עכברים
 מתרוצצים בו במהומה רבה. נסו לגרשם וללא הועיל. הורידו לבור ענפי עצים בווערים,
 והעכברים לא ברחו. אמר הרב: "בשלוש פעמים, הרי זו חזקה. אין ברירה, הורידוהו לבור".
 כשבאו להציב לו מצבה, מצאו שהעכברים כרסמו את הגופה וגרמו את העצמות, לא הותירו
 דבר!

ומדוע עונש זה דוקא, הרי כל משפטי של הקדוש ברוך הוא במידה כנגד מידה. יתכן שזו
 מידתם של העכברים. "עכברים אלו רשעים הם", אומר התלמוד הירושלמי, ומדוע? כשהם
 מגלים אוצר של תבואה, לא די בכך שהם שוברים רעבונם בגזל זה, אלא הם קוראים גם
 לחבריהם שיכלו את ממון הבעלים (ירושלמי בב"מ ג-ה).
 והרי הם בבחינת "חוטאים ומחטיאים את הרבים". הרוצה להתפטם בשקצים ורמשים,
 בנבלות וטרפות, בבשר חזיר, יתבהם כחפצו ויתן את הדין. אבל מדוע יחטיא אחרים, מדוע
 יכריעם לצד הטמאה? חבר הוא לעכברים ושיך הוא לחלקם, רחמנא לצלן... (מעין השבוע)

לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַחַיִּה הַנְּאֻכָּלֶת וּבֵין הַחַיִּה אֲשֶׁר לֹא תֹאכַל (יא,מוז)
 אומר הגאון רבי אליהו מוילנא: דין הוא שמעוברת שהריחה מאכל טמא ונתאוותה לו, מאכילים
 אותה ממנו עד שתתיישב עליה דעתה, שאם לא כן הרי היא והעובר נתונים בסכנה. ומספרים
 על כך חכמינו במסכת יומא (פב,א): מעשה במעוברת שהריחה אוכל ביום הכיפורים, באו לפני רבי
 ואמר להם: לכו ולחשו לה באזנה שיום הכיפורים הוא היום אולי תוכל להתאפק, הלכו ולחשו לה
 כך באזנה ומיד נרגע העובר ופסק מתאוותו, והמעוברת ילדה את רבי יוחנן. מאידך היה מעשה
 במעוברת אחרת שגם הריחה ריח מאכל ביום הכיפורים וציוה רבי חנינה ללחוש באוזנה אותם
 דברים כנ"ל, אולם הלחישה לא השפיעה על העובר, ויצא ממנו אחר כך שבתאי אוצר פירי
 שהיה רשע.

זהו מה שמרמוז הפסוק: **"לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר"** – כלומר אם רוצים להבדיל בין טהור
 לטמא, אזי יש להבחין **"בֵּין הַחַיִּה הַנְּאֻכָּלֶת"** – חיה פירושה 'יולדת' מלשון (שמות א,יט):
"כִּי חַיֹּת הֵנָּה". שנתחשק לה דווקא לאכול בשר טמא, סימן הוא זה שהילד יהיה טמא.
"וּבֵין הַחַיִּה אֲשֶׁר לֹא תֹאכַל" – יולדת שלא תאכל בשר טמא סימן הוא שהילד יהיה טהור, וסמך
 ליה (ויקרא יב,ב): **"אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר"**. מכאן נראה את חובת הזהירות במאכלות,
 שחלילה לא יכניס האדם לפיו דבר שכשרותו מוטלת בספק.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון אמיר וענבל בני פנינה, הילה בת אסתר, גיא בן
 חוה, חמוטל בת ויקטוריה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל.
 לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה.
 הצלחה ופרנסה טובה: לשגיא בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה,
 לירון בן פנינה, קורל בת סיגל.
 לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
 שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן
 יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת
 עזיזה.
 לעילוי נשמות: אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה
 בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל,
 יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל.
 ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן
 מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת
 מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה
 ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל.

